

Etuus- ja palvelujärjestelmän yhteinen vaikuttavuus

MINNA KIVIPELTO, THL

Perusturvan ja toimeliaisuuden uudistushanke TOIMI-
hankkeen keskustelutilaisuus 26.4.2018

Millainen on vaikuttava etuus- ja palvelujärjestelmä vuonna 2030?

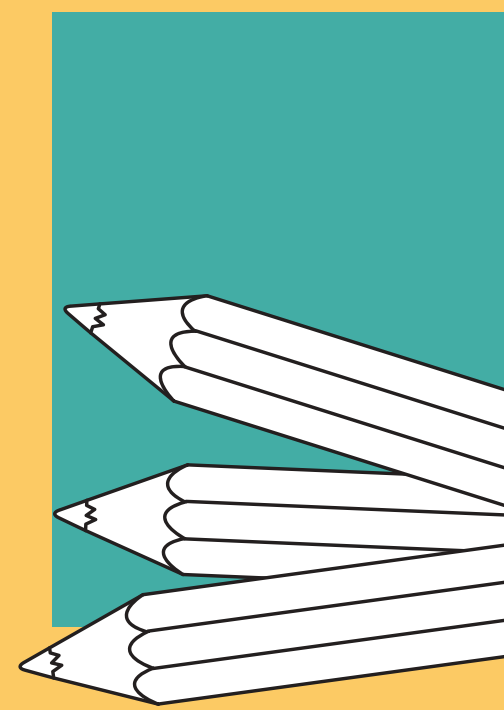
Vaikuttava etuus- ja palvelujärjestelmä tukee ihmisen taloudellista, sosiaalista ja toimintakyvyllistä hyvinvointia

Tutkimustuloksia:

Sosiaalityön asiakkaiden tilanteissa tapahtui parannusta todennäköisemmin silloin, kun heille tarjottiin monipuolista tukea, apua ja kannustusta

Vähemmän todennäköisesti tilanteet paranivat silloin, kun heille tarjottiin vain taloudellista tukea ilman muita tukimuotoja (Johansen 2014; Malmberg-Heinonen 2011; Kivipelto ym. 2013)

Osallisuusyhteiskunnassa
ihmisten tarpeet ja niihin
soveltuvat osallisuuden muodot
kyetään sovittamaan yhteen

Palkkatyön, yrittäjyyden, opiskelun, hoivan,
sosiaaliturvan ja muiden osallisuuden muotojen
yhdistäminen on mahdollista

Ihminen voi esimerkiksi työskennellä omassa
yrityksessään, opiskella ja toimia omaishoitajana.

Työttömyyttä ei käytännössä ole, on
vain erilaisia tapoja olla osa
yhteiskuntaa

Toimintakyvyn alentuessa ihminen voi
vähentää osallistumisestaan ja toimintakyvyn
noustessa lisätä sitä ilman, että
taloudellinen perusta välillä katkeaa tai
tulee loukkuja

Vaikuttava osallisuuden tukeminen ei sisällä pakkokeinoja

Tutkimustulos: Työttömille tehdyn selvityksen mukaan työllistymisen esteistä suurimmat olivat työpaikkojen puute, heikko terveys ja työtä vastaavan osaamisen tai koulutuksen puute (Työttömien valtakunnallinen yhdistys ja Työterveyslaitos)

Siirtyminen palkkatyöstä esim opiskeluun, kuntoutumiseen tai vapaaehtoistyöhön joustavaa

Ihmisten on mahdollista seurata tulojen ja etuuksien erilaisten muotojen kertymistä ja käyttöä tulorekisteriin liitetyn verkkosovelluksen kautta tai jos eivät sitä halua tai pysty tekemään, siihen erikoistuneiden työntekijöiden kanssa.

Taloudellinen etuus ei katkea, vaan sen maksaja vain voi muuttua

Sosiaalipalvelut ovat osa joustavaa ”osallisuusturvaa”

- Sosiaalityö tarjoaa tukea ja ratkaisuja vaikeimmassa asemassa olevien henkilöiden tukemiseen ja tilanteiden parantamiseen
- Sosiaalisen tuen muotoja on monenlaisia, joista osa suuntautuu yksilöiden ja perheiden tukemiseen, osa yhteisötasolle ja rakenteiden muuttamiseen niin, että myös heikoimmassa asemassa olevien osallisuus voi toteutua

Sosiaalityö selvittää yhdessä
muiden toimijoiden kanssa
sairauden hoidon ja
kuntoutumisen mahdollisuudet

Sosiaalityön tehtävänä on tehdä
arvioinnit ihmisten kanssa, jotka eivät
ole kykeneviä työhön, opiskeluun tai
muuhun varsin itsenäistä aktiivisuutta
edellyttävään toimintaan.

Koulutuksen ja opiskelun mahdollisuudet

- Freireläinen vapautuksen pedagogiikka
- Tuetut perusopinnot
- Peruskoulutus
- Omaehtoinen opiskelu, harrastepohjaiset opiskelut
- Ammatillinen opiskelu ja täydennyskoulutus
- Korkeakoulututkinnot

Rakenteellisella tasolla sosiaalityön ammattilaiset etsivät aktiivisesti keinoja, joiden avulla yhteisöjä ja yhteiskunnan rakenteita voidaan muuttaa niin, että ne tukevat ihmisten toimintakykyä, hyvinvointia ja osallisuutta.

Palveluihin on matala kynnyys

Hädän tai avun tarpeessa oleville on useita moniammatillisia matalan kynnyksen paikkoja, joissa asiansa voi saada käsittelyyn heti.

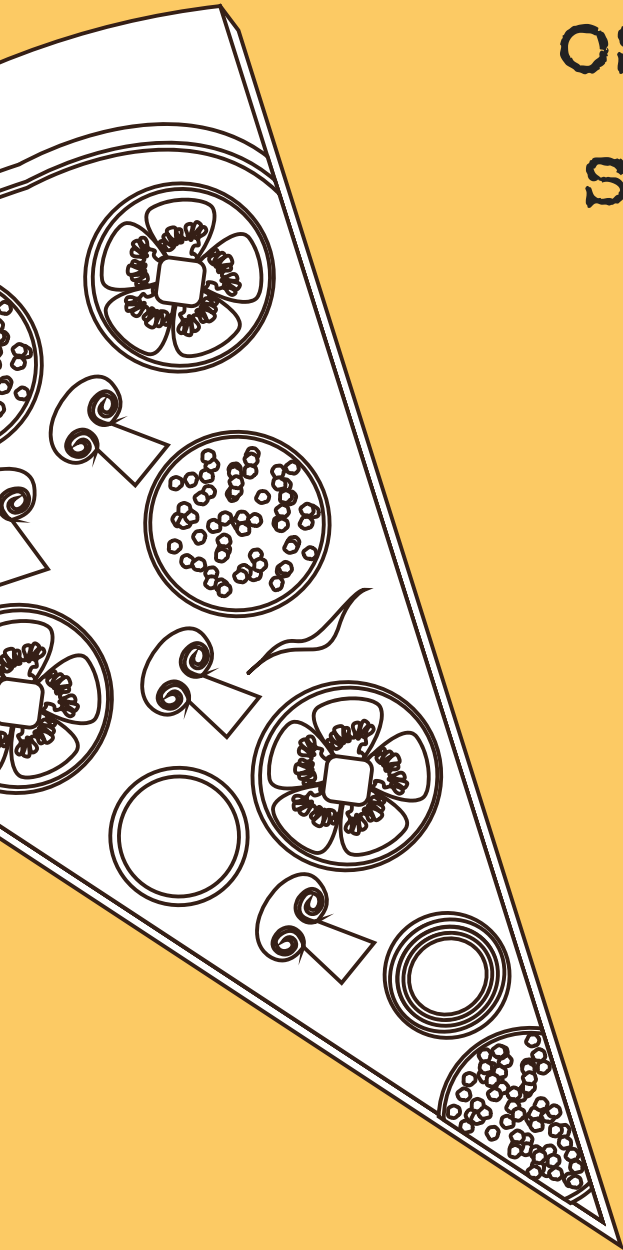
Asiakasta ei koskaan käännytetä vaan akuutit asiat ratkaistaan heti ja tehdään jatkosuunnitelma.

Vaikuttavuustietoa kerätään osana yhteiskunnan eri sektoreiden toimintaa

Palveluja ohjaa tieto
vaikuttavuudesta, eivät esim
välittömät kustannukset.

Tietojärjestelmät saatu kuntoon.

Vaikuttavuustieto kaikkien
saatavilla.

Osallisuus on asteittaista -
myös kuntoutuminen on
yhteiskunnan jäsenyyttä

Tulottomuus ei ole yhteydessä
työttömyysasteeseen, jonka paraneminen
ei ole näkynyt tulottomuuden
vähenemisenä (Saari 2017)

Työttömien terveydentila on heikompi
ja he käyttävät vähemmän
terveyspalveluja kuin muu
samanikäinen väestö (Kerätär 2016)

Lähteitä

- Blomgren, Sanna & Karjalainen, Jouko & Karjalainen, Pekka & Kivipelto, Minna & Saikkonen, Paula & Saikku, Peppi (2016c) Sosiaalityö, palvelut ja etuudet muutoksessa. Raportti 4/2016. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Johansen, Sissel (2014) Psycho-social processes and outcomes of family group conferences for long-term social assistance recipients. *British Journal of Social Work*, 44 (1), 145–162.
- Kerätär, Raija (2016) Kun katsoo kauempaa, näkee enemmän. Monialainen työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointi pitkäaikaistyöttömillä. *Acta Universitatis Ouluensis D Medica* 1340. Oulun yliopisto. <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526210865.pdf>
- Kivipelto, Minna & Blomgren, Sanna & Karjalainen, Pekka & Saikkonen, Paula (toim.) (2013) Vaikuttavaa aikuissosiaalityötä – arviointimalleista mittareihin. Tutkimus- ja kehittämishankkeen loppuraportti. Raportteja 8. Helsinki: THL.
- Malmberg-Heinonen, Ira (2011) The effects of family group conferences on social support and mental health for longer-term social assistance recipients in Norway. *The British Journal of Social Work*, 41 (5), 949–967.

Lähteitä

- Saari, Juho (toim) (2017) Sosiaaliturvariippuvuus. Sosiaalipummit oleskeluyhteiskunnassa?
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/100775/Saari_Sosiaaliturvariippuvuus.pdf?sequence=1
- Saikkonen, Paula & Blomgren, Sanna & Karjalainen, Pekka & Kivipelto, Minna (2015) Poistaako sosiaalityö huono-osaisuutta? Tutkimusjulkaisu 89. Helsinki, Kunnallisalan kehittämissäätiö.
- Sipilä, Jorma (2011) Hyvinvointivaltio sosiaalisena investointina: älä anna köyhälle kalaa vaan koulutus! Yhteiskuntapolitiikka (4), 359–372.
- Työttömien valtakunnallinen yhdistys & Työterveyslaitos (2018) Työttömälle mahdollisuus vaikuttaa aktiivitoimiin<http://www.tvy.fi/artikkeli-tyottomalle-mahdollisuus-vaikuttaa-aktiivitoimiin/>
- WHO. Evidence on Social Determinants of Health.
http://www.who.int/social_determinants/themes/en/
- Ylikännö, Minna (2017) Työttömät palvelujärjestelmä heittopusseina. Julkaisussa Tuulio-Henriksson, A., Kallioma-Puha, L. & Rauhala, P-L. (toim.) Harkittu, tutkittu, avoin. Marketta Rajavaaran juhla-kirja. Kela: Helsinki.
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/178926>

thank you!